

	TNKÜ YANGIN SÖNDÜRME YÖNERGESİ	Doküman No:	EYS-YNG-069
		Hazırlama Tarihi:	01.11.2021
		Revizyon Tarihi:	07.10.2024
		Revizyon No:	1
		Toplam Sayfa Sayısı:	7

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1 - Bu Yönergenin amacı, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'nin, idari ve akademik birimlerine ait binaların, yangına karşı korunması, yangınların önlenmesi ,can ve mal kaybının azaltılması konusunda alınması gereken önlemler ile bu önlemlerin uygulanmasına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - Bu Yönerge, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'nin idari ve akademik birimlerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - Bu Yönerge, 26/07/2002 tarih ve 24827 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Bakanlar Kurulunun 12/06/2002 gün ve 2002/4393 sayılı "Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğin" 137 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Görev, Yetki, Sorumluluk

MADDE 4 - Bu yönerge hükümlerinin uygulanmasından, birimlerin yöneticileri veya görevlendirdiği fakülte/yüksekokul/enstitü sekreteri ve Rektörlük binasında ise; Üniversite Genel Sekreteri sorumludur.

Genel Sorumluluk Ve Yasaklar

MADDE 5 - Bu yönergenin uygulanmasında, genel sorumluluk ve yasaklar aşağıda belirtilmiştir.

a) Yangın haber verme: Herhangi bir yerde kontrol dışı ateş yandığını veya dumanını görenlerin bunu doğru tarif ederek itfaiyeye haber vermesi zorunludur.

b) Park yasağı: Araçların, itfaiye araçlarının geçişini zorlaştırıcı şekilde park edilmesi, yollara sergi vb. açılarak yolun kapatılması yasaktır.

c) Söndürme malzemelerine müdahale: Her türlü yangın söndürme tesisat ve cihazlarını bozmak, karıştırmak, kırmak veya kullanılmayacak hale getirmek yasaktır.

ç) Açıkta ateş yakmak: Belirlenen yerler dışında ateş yakmak yasaktır. Atıkların yakılması gerektiğinde ilgililerin nezaretinde, gerekli tedbirler alınarak yapılmalıdır. Kağıt, plastik gibi kolay yanıcı maddeler ile sigara izmaritlerinin kapalı mekanlara, kapı önlerine, ormanlık alanlara dökülmesi yasaktır.

d) Bina önünü açık bulundurmamak: Yangına müdahaleyi kolaylaştırmak bakımından, yapıların ana girişi ve civarında itfaiye araçlarının rahatlıkla yanaşmasını temine yönelik "park yasağı" konulur ve bu husus trafik levha ve işaretleriyle gösterilir.

e) İhbar telefonu : Telefonların üzerinde, kırmızı zemin üzerine, fosforlu sarı veya beyaz renkte "110" yazılması zorunludur.

f) Yangın söndürücü cihaz ve tesisler: Binalardaki sabit ve seyyar yangın söndürme cihazı ve tesisatını bozmak, kırmak, sökmek, içine yabancı maddeler koymak, bozuk halde tutmak, her ne suretle olursa olsun yangın musluklarının önünü kapatmak, itfaiyenin geçişini güçleştirecek şekilde araç park etmek, bina önüne ip çekmek, sergi kurmak yasaktır. Yangın söndürücü tesis ve malzeme, amacı dışında kullanılamaz.

g) İtfaiye emrine girmek: Binada yangın çıkması halinde; olaya müdahale eden bina sorumluları, mahalli itfaiye teşkilatı amirinin olay yerine gelmesinden itibaren, onun emrine girerler ve kendisine her konuda yardım etmek zorundadırlar.

h) İtfaiye ile iş birliği: Olay yerinde bulunan herkes, itfaiye ekiplerinin görevlerini yerine getirmesine yardımcı olur ve çalışmasını güçleştirici davranışlarda bulunmazlar.

İKİNCİ BÖLÜM

Ekiplerin Kuruluşu, Görevleri ve Çalışma Esasları

Ekiplerin Kuruluşu

MADDE 6 - Elli kişiden fazla insan bulunan her türlü yapı, bina ve tesislerde aşağıdaki ekipler oluşturulur.

- a) Söndürme ekibi
- b) Kurtarma ekibi
- c) Koruma ekibi ç)
- İlkyardım ekibi

Ekipler, yönergeyi yürütmekle görevlendirilen birim yöneticilerinin belirleyeceği ihtiyaca göre kurulur. Söndürme ve kurtarma ekipleri en az üçer, koruma ve ilk yardım ekipleri ise en az ikişer kişiden oluşur. Kurumda sivil savunma servisleri kurulmuşsa, söz konusu ekiplerin görevleri bu servislerce de yürütülebilir.

Her ekipte bir ekip başı bulunur. Ekip başı, aynı zamanda yönergeyi uygulamakla görevli yöneticinin yardımcısıdır.

Ekiplerin Görevleri:

MADDE 7 - Ekiplerin görevleri aşağıda belirtilmiştir.

- a) Söndürme ekibi: Binada çıkacak yangına derhal müdahale ederek söndürmek ve genişlemesine engel olmak,
- b) Kurtarma ekibi: Yangın halinde can ve mal kurtarma işlerini yürütmek,
- c) Koruma ekibi: Kurtarma ekibince kurtarılan eşya ve evrakı korumak, yangın nedeniyle ortaya çıkması muhtemel panik ve kargaşayı önlemek,
- ç) İlk yardım ekibi: Yangın nedeniyle yaralanan veya hastalanan kişilere ilk yardım yapmaktır.

Ekiplerin Çalışma Esasları

MADDE 8 - Ekiplerin birbirleriyle işbirliği yapmaları ve karşılıklı yardımlaşmalarda bulunmaları esastır.

Ekiplerin yangın anında sevk ve idaresi, itfaiye gelinceye kadar yönergeyi uygulamakla görevli yönetici veya yardımcılara aittir. Bu süre içinde ekipler, amirlerinden emir alırlar. İtfaiye gelince, söndürme ve kurtarma ekipleri derhal itfaiye amirinin emrine girerler.

Yangınlara müdahale etmek için malzemeler kullanılabilir durumda bulundurulmalıdır. Kullanım amacına göre, mahalli itfaiye teşkilatının ve Sivil Savunma Müdürlüğünün görüşü alınarak gerekli ise gaz maskesi, teneffüs cihazı, yedek hortum, lans, hidrat anahtarı ve benzeri malzemeler bulundurulur. Araç gereç ve malzemenin bakımı ve korunması, yönergeyi uygulamakla görevli yöneticinin sorumluluğu altında, görevliler tarafından yapılır.

Yangın ihbarını alan yangına karşı mücadele ekipleri, kendilerine ait araç-gereçleri alarak derhal olay yerine hareket ederler. Olay yerinde;

a) Söndürme ekipleri: Yangın yerinin, alt, üst ve yanlarındaki odalarda gereken tertibatı alır, yangını söndürmeye ve genişlemesini önlemeye çalışırlar.

b) Kurtarma ekipleri: Varsa önce canlıları kurtarırlar, daha sonra yangında ilk kurtarılacak evrak, dosya ve diğer eşyayı, diğer bulunanların yardımı ile büro görevlilerinin nezareti altında çuval ve torbalara koyarak, bina yetkililerinin lüzum görmesi halinde binanın henüz yanma tehlikesi olmayan kısımlarına taşınır. Yanan binanın tamamen boşaltılmasına, olay yerine gelen itfaiye amirinin emriyle başlanır.

c) Koruma ekipleri: Boşaltılan eşya ve evrakı, güvenlik güçleri ve bina yetkililerinin, göstereceği bir yerde muhafaza altına alır ve yangın söndürüldükten sonra o binanın ilgililerine teslim ederler.

ç) İlk yardım ekipleri: Yangında yaralanan veya hastalananlar için ilk yardım hizmeti verirler.

Her birim, yangın müdahale ekiplerinin sayısı, isim ve görev yerleri, ihtiyaç duyulacak araç-gereç ve malzemenin cins ve miktarı, söndürme araçlarının kullanım usulleri, eğitim ve bakım hususları, nöbet hizmetleri ile gerek görülecek diğer hususları bu yönergeyi esas alarak ayrıca düzenler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Taşınabilir Söndürme Tüpleri ve Yangın Türleri

Söndürme Tüpleri

MADDE 9 - Söndürme tüplerinin sayısı mekanlarda var olan durum ve risklere göre belirlenir. Her bağımsız bölüm için en az 1 adet olmak üzere 200m² taban alanı için 1 adet ilave edilerek uygun tipte 6kg'lık yangın söndürücü bulundurulması esas alınarak; A Sınıfı (odun, kağıt) yangın çıkması muhtemel yerlerde; çok maksatlı Kuru Kimyevi Tozlu (KKT) veya sulu, B Sınıfı (Gazyağı, Benzin) yangın çıkması muhtemel yerlerde Kuru Kimyevi Tozlu (KKT), Karbondioksitli (CO₂) veya köpüklü, C Sınıfı (Tüp gaz, Havagazı) yangın çıkması muhtemel yerlerde; Kuru Kimyevi tozlu (KKT) veya Karbondioksitli (CO₂), D Sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde; Kuru Metal Tozlu söndürme cihazı bulundurulacaktır.

Otopark, depo, tesisat daireleri ve benzeri yerlerde ayrıca tekerlekli tip söndürme cihazı bulundurulur.

Söndürme tüpleri dışarıya doğru, geçiş boşluklarının yakınına ve dengeli dağıtılarak görülebilecek şekilde işaretlenerek her durumda kolayca girilebilir yerlere yerleştirilir.

Taşınabilir söndürme tüpleri için, söndürücünün duvara bağlantı asma halkası duvardan kolaylıkla alınabilecek şekilde ve zeminden asma halkasına uzaklığı yaklaşık 90 cm'yi aşmayacak şekilde montaj yapılır.

Bütün arabalı yangın söndürücüler, TS 11749-EN 1866 kalite belgeli olacak ve diğer taşınabilir yangın söndürme tüpleri TS 862-EN 3 kalite belgeli olacaktır.

Bütün yangın söndürücülerin, periyodik kontrol ve bakımı, TS 11748 standardına göre yapılacaktır. Söndürücülerin bakımını yapan üretici veya servis firmaları, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının dolium ve servis yeterlilik belgesine sahip olmalıdır. Servis veren firmalardan yetki belgeleri istenmelidir.

Binalara konulacak yangın söndürme tüplerinin, cins, miktar ve yerlerinin belirlenmesi konusunda, mahalli Sivil Savunma Müdürlüğü ve itfaiye teşkilatının görüşü alınır.

Yangın Türleri

MADDE 10 - Yangın türü; yangının, yanmakta olan maddeye göre çeşididir ve dört sınıfa ayrılır.

a) A sınıfı yangınlar; yanıcı katı maddeler yangınıdır. Odun, kömür, kağıt, ot, dökümanlar, plastikler gibi madde yangınları bu sınıfa girer.

b) B sınıfı yangınlar; yanıcı sıvı maddeler yangınıdır. Benzin, benzol, makine yağları, laklar, yağlı boyalar, katran, asfalt gibi madde yangınları bu sınıfa girer.

c) C sınıfı yangınlar; yanıcı gaz maddeler yangınıdır. Metan, propan, bütan sıvılaştırılmış petrol gazı (SPG), asetilen, havagazı, hidrojen gibi gaz yangınları bu sınıfa girer.

ç) D sınıfı yangınlar, lityum, sodyum, potasyum alüminyum, magnezyum gibi yanabilen, hafif ve aktif metallerle, radyoaktif maddeler yangınıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Yangın Güvenliği Sorumluluğu

Yangın Güvenliği Sorumlusu

MADDE 11 - Yangın Güvenliğinden birimlerin yöneticileri sorumludur. Çalışma saatleri içinde görevli sayısına ve o birim yöneticisinin takdirine göre binanın her katı ve tamamı için görevliler arasından yangın güvenliği sorumlusu seçilir. Sorumlu çalışma saatleri başlangıcından bitimine kadar sorumlu olduğu bölümde yangına karşı koruma önlemlerini kontrol etmek ve kaldırmakla yükümlüdür.

Binalarda güvenlik görevlisi bulunması asıdır. Güvenlik görevlisi temin edilemeyen yerlerde;

a) Hizmetli sayısı ikiden fazla değil ise; durum en yakın polis veya jandarma karakoluna bir yazı ile bildirilir ve binanın devriyeler tarafından sık sık kontrol edilmesi sağlanır.

b) Hizmetli sayısı ikiden fazla ise; asıl görev aksatılmadan yürütülecekse, hizmetliler sırayla gece nöbeti tutarlar, ertesi gün istirahat ederler. Nöbet izni nedeniyle; asıl görevin aksaması söz konusuysa ve hizmetli sayısı beşi geçmiyorsa (a) bendine göre hareket edilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Mutfak, Çay ocakları, Sobalar, Bacalar ve Çatılar Mutfak

ve Çay Ocakları

MADDE 12 - Mutfak ve çay ocakları, binanın diğer kısımlarından en az 120 dakika süreyle yangına dayanıklı bölmeler ile ayrılmış biçimde yapılır. Bölme olarak ahşap ve diğer kolay yanıcı maddeler kullanılmaz.

Mutfakların, bodrumda olması ve gaz kullanılması durumunda; havalandırma sistemleri yapılır. İkinci bir çıkış tesis edilmeden gaz kullanılması yasaktır.

Sobalar ve Bacalar

MADDE 13 - Baca tesisatı TS 2165 VE TS 1481'deki esaslara uygun olmalıdır. Her kazan için tercihen ayrı bir baca kullanılacak, soba ve şofben boruları kazan bacalarına bağlanmayacaktır.

Sıvı ve katı yakıtlı kazanların bacalarının altında, bir kurum temizleme menfezi bulunacak, yılda en az iki kez bu konuda sertifikası olan yetkili kişilere temizlettirilecektir.

Isıtma aracı olarak soba kullanılan yerlerde, soba, tahta ve boyalı kısımlara zarar vermeyecek şekilde altına metal kaplı tabla, mermer veya benzeri malzeme konularak kurulur. Taban beton ise; bu önlem zaruri değildir.

Kullanım esnasında; soba kapakları açık bırakılmaz, altında ve yanlarında odun, çıra, kömür, kibrit, benzin, gaz ve benzeri yanıcı ve parlayıcı madde bulundurulmaz. İçindeki ateş gerektiğinde; kapaklı mangala alınır. Sobanın kullanılmadığı mevsimde, kaldırılması gerekir. Sobanın kaldırılmadığı yerlerde, kapaklar açılmayacak şekilde telle bağlanır.

Odun ve kömür gibi yüksek oranda is bırakan yakıt kullanıldığı takdirde; borular ayda bir, bacalar iki ayda, diğer yakıtlar kullanıldığında; borular, iki ayda bir, bacalar, üç ayda bir temizlenir.

Baca temizliği, mahallin itfaiye teşkilatı tarafından yapılır. Ancak bu konuda, itfaiye teşkilatından aldığı izinle ve belediye encümeninin belirlediği fiyat tarifesi üzerinden faaliyet gösteren özel firmalar varsa, temizlik onlara da yaptırılabilir.

Çatılar

MADDE 14 - Çatılarda, yangına karşı koruma gereçlerinden başka bir eşya, yanıcı, patlayıcı madde bulundurulamaz.

Çatıya, elektrik tesisatı çekilemez. Isıtma, soğutma, haberleşme ve iletişim alıcı-verici cihazlarının yerleştirilmesi zorunlu olduğu hallerde; çatıya elektrikli cihazlar yerleştirmek gerekirse, yangına karşı ilave tedbirler alınarak, yetkili kişiler eliyle, elektrik tesisatı çekilebilir.

Çatı giriş kapısı devamlı kapalı ve kilitli tutulur. Çatıya ilgili amirin izni ile çıkılabilir. Çatı araları periyodik olarak temizlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Elektrik Tesisatı, Acil Durum Aydınlatılması, Kaçış Yolları, Kaçış Merdivenleri

Elektrik Tesisatı

MADDE 15 - Her türlü binada, elektrik iç tesisatı, yürürlükte olan "Elektrik Tesisleri Yönetmeliği" ne uygun olarak tesis edilecektir.

Her türlü binada, elektrik iç tesisatına ilişkin, kuvvetli akım kolon şeması, bulunacak ve ana tabloya en yakın yerde camlı dolap içinde muhafaza edilecektir.

Acil Durum Aydınlatılması

MADDE 16 - Kaçış yolları her zaman aydınlatılmış durumda olacaktır. Acil durum aydınlatması kullanılan aydınlatma üniteleri, normal aydınlatma mevcut iken; aydınlatma yapmayan tipte seçildikleri takdirde, normal kaçış yolu aydınlatması kesildiğinde, otomatik olarak devreye girecek şekilde tesis edilecektir.

Acil durum aydınlatma sistemi, şehir şebekesi veya benzeri bir dış elektrik beslemesinin kesilmesi, yangın, deprem gibi nedenlerle bina yada yapının elektrik enerjisinin güvenlik amacıyla kesilmesi durumunda otomatik olarak devreye girerek yeterli aydınlatma sağlayacak şekilde düzenlenecektir.

Kaçış Yolları, Kaçış Merdivenleri

MADDE 17 - İnsanlar tarafından kullanılmak üzere tasarlanan her yapı, yangın yada acil durumlarda, kullanıcıların hızla kaçışlarını sağlayacak yeterli acil durum çıkışlarıyla donatılacaktır.

Herhangi bir yapının içinde, serbest kaçışları engellemek için çıkışlara veya kapılara (acil çıkış kapıları, yangın merdivenleri) kilit, sürgü takılmayacaktır. Tüm kapılar, dışarıya doğru açılmalı veya dışarıya doğru açılacak şekilde düzenlenmelidir.

Her çıkış, açık-seçik görünecek ve işaret levhaları ile desteklenecek olup, ayrıca çıkışa götüren yol, bedensel ve zihinsel açıdan sağlıklı her kullanıcının herhangi bir noktadan kaçacağı doğrultuyu kolayca anlayacağı biçimde açık-seçik görünür olacaktır. Bir yangın durumunda kullanıcıların yanlışlıkla çıkmaz alanlara girmemeleri ve kullanılan odalardan, mekanlardan geçmek zorunda olmaksızın bir çıkışa yada çıkışlara doğrudan erişilmesi sağlanacaktır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kazan Daireleri ve Yakıt Depoları

Kazan Daireleri

MADDE 18 - Kazan dairesinin, TS 1257, TS 2192, ve TS 2736 standartlarına uygun olması gerekir. Kazan dairesinde en az 1 adet 6 kg'lık çok maksatlı, kuru kimyevi tozlu, karbondioksitli veya köpüklü yangın söndürme cihazı ve büyük kazan dairelerinde, en az bir adet yangın dolabı bulundurulmalıdır.

Sıvı yakıt kullanan kazan dairelerinde; yakıt tankları, yangından korunmuş, bağımsız bir bölümde olacaktır. Bu yerlerde de, 6 kg'lık kuru kimyevi tozlu, karbondioksitli veya köpüklü yangın söndürme cihazı bulundurulmalıdır.

Kazan Dairesinde, sıvılaştırılmış petrol gazı kullanılması durumunda; bu gazları algılayacak gaz dedektörleri (algılayıcı) kullanılacaktır.

Yakıt Depoları

MADDE 19 - Akaryakıt depoları, yangına dayanıklı bölmelerle korunmuş bir hacme yerleştirilmelidir. Yakıt tankları, TS 2192 ve TS 712'ye göre hesaplanır ve yerleştirilir.

Akaryakıt depoları merdiven boşluğuna, mutfak, banyo, teras, balkon gibi yerlere konulamaz. Kalorifer yakıtı, aşağıdaki şekil ve miktarda depolandırılır.

- a) 1.000 litreye kadar, bodrumda varil içinde,
- b) 3.000 litreye kadar, bodrumda sızıntısız sac kaplarda,

c) 12.000 litreye kadar, yangına 120 dakika dayanıklı kagir sızıntısız saç depolarında; sızıntısız yer altı ve yerüstü tanklarında

d) 50.000 litreye kadar, yer altı ve yerüstü tanklarında

e) Stok ihtiyacının 50.000 litreden fazla olması halinde, yakıt tankları, meskun mahalden ayrı bağımsız bir binaya yerleştirilir.

f) 10.000 litreden büyük akaryakıt depoları, statik elektriğe karşı topraklanır.

Kat kaloriferi tesisatı bulunan veya gazyağı kullanılan binalarda; en az bir adet 6kg'lık kuru A,B,C sınıfında tozlu yangın söndürücü cihazı bulundurulmalıdır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Eğitim ve Tatbikat

Eğitim Ve Tatbikat

MADDE 20 - Oluşturulan ekiplerin personeli, ilgili birim yöneticisinin sorumluluğunda; yangından korunma, yangının söndürülmesi, can ve mal kurtarma ile ilk yardım faaliyetleri ve itfaiye ile işbirliği ve organizasyon sağlanması konularında, gerekirse mahalli itfaiye ve Sivil Savunma teşkilatlarından yararlanılarak eğitilir ve yapılan tatbikatlarda, bilgi ve becerileri artırılır. Ayrıca bütün görevliler ve koruma personeli, binadaki yangın söndürme aletlerinin nasıl kullanacağı ve en kısa zamanda itfaiyeye nasıl ulaşılacağı konularında tatbiki eğitimden geçirilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

MADDE 21 - Bu yönergede hüküm bulunmayan hususlarda, 26/07/2002 tarih ve 24827 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve Bakanlar Kurulunun 12/06/2002 gün ve 2002/4393 sayılı "Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik" hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 23 - Bu Yönerge, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Yönetim Kurulu tarafından kabul edildiği tarihte, yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 - Bu Yönerge, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Rektörü tarafından yürütülür.